

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „
Egy órára 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többször
hirdetéseknél alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj min
den külön beiktatásért 30 kr.

Herman Ottó NYILT LEVELE Kossuth Ferenc népképviselőhöz.

Az általános választói jog és a függetlenségi párt.

Tisztelt barátom! Tudatosan és valóban készakarva léptem ki a sorból, mint gondolom, fontos okból. Én bizonyos távolságból, mint teljesen objektív szemlélő, akartam látni a közjogi ellenzék forrongását és kialakulását, nem avatkozva semmibe, már hajthatatlan voltomnál fogva sem, mely csakugyan nem alkalmas arra, hogy ott, a hol bizonyos kölcsönös engedékenységgel nélkül nem lehet czélt érni, békitő hatást gyakoroljon.

És ha most mégis Te hozzád szólok, erre is fontos okom van, mert helyzet kialakult: a függetlenségi párt egy részének küzdelmébe merőben új és oly elemek vonattak be, a melyekkel a parta multban már annál a körülménynél fogva sem szövetkezett és nem is szövetkezhetett, mert a párt mindenkor magyar volt s még legradikálisabb osztopai és részecskéi sem tágitottak soha a magyar állam eszme mellől és ezért soha, de sohasem szövetkeztek oly elemekkel, a melyek a közszabadságból csak örvöt csináltak, hogy mind az ellen te gyenek, a mi a magyarságnak a szabadság szolgálataiban megadja az ő leg-szentebb létjogát, a mi a nemzet történelmi fejlődéséből ered és nem csak hagyomány, hanem a történelmi folyamatokból származó életörvénnyel!

Rákóczy Ferencz egész életfolyása, édesatyádnak egész martíriuma e mellett szól; sőt több, még azok a boldogtalanok is, a kik a nagy francia forradalom lehelétől érintve cselekedtek s a budai vérmezőn hóhér pallosától sújtva elvérzettek, még azok sem tagadták meg soha küzdelmük egyetlen mozzanatában sem, magyar voltukat, benne azt, hogy tisztán a magyar nemzettel, a nemzetért küzdöttek, a közszabadság igazaiért.

Lapidáris rövidséggel kifejezve: ez a »pars pro toto« elve vagyis: a ki a magyar szabadságot szolgálja, meg szolgálja vele az emberiséget is. Ez volt értelme és alaptétele a nemzet politikájának mindenha.

Ma, tisztelt barátom, a helyzet gyökeresen megváltozott. A függetlenségi és 48-as pártnak egyik része, mely Ugron Gábor képviselőben látja és tiszteli vezérét, az általános választási jog czime alatt országos népgyűlést hirdetett és tartott meg, melynek vörös tri bünje körül a nemzetközi szocziáldemokrata elemek sorakoztak, a melyek — ezt érdemül tudom be nekik, — teljes nyíltsággal hirdetik, hogy nem ismernek hazát, nem ismernek nemzetet, sem hazafiságot; hogy internacionális alapon állva, nem ismernek el sem történelmi jogot, sem hagyományt; óka hazá, nemzet, hazafiság, történelmi jog és fejlődés teljes kizárásával, a proletáriátus nemzetközi vezérő szerepéért küzdenek, és eldekretálva az individualizmust; majd alább megmondom, hogy ennek az utóbbinak a tiszta tudomány szempontjából mi a tulajdonképeni jelentősége és értelme.

Most ezek után engedj meg, hogy két részre oszthasam azt, a mit kegyes figyelmedbe ajánlani akarok.

Elsőbben is szólni fogok az általános választási jog eszméjének mozzanatairól a régi függetlenségi és 48-as pártban; utóbb arról a viszonyról, a melyben a régi függetlenségi pártnak radikális elemei, a szocziáldemokraták áramlatával szemben állottak.

Nem föltokolodás akar ez lenni; valójában az vezet, hogy ismertesselek meg téged és az országot is azokkal az intímabb mozzanatokkal, a melyek sem a sajtóban, sem a függetlenségi párt jegyzőkönyveiben helyet nem foglaltak, a melyekről tehát sem neked, sem a köznek tudomása nem lehet, a melyeket Madarász József barátom és az én följegyzéseimen kívül semmi okmány sem őrzött meg.

I.

Az általános választói jogról.

A midőn a függetlenségi párt súlyos vajadások után kialakult és boldogult édesatyád tanácsára elfogadta az 1874-iki programot: a pártteljesen egy értelmű volt abban, hogy a választói jogot kiterjessze, még pedig az általános választási jogot, tehát s uffrage universelle értelmében.

Ugy, a mint én akkor láttam és láthatam a dolgokat, nekem az a benyomásom volt, hogy a vezető elemek — akkor »Simo nyiék« — előtt nem III. Napoleon célzatos példája, hanem az lebegett, hogy az 1848-ban az alkotmány sáncaiba bevett

nép egyetemét a valóságban is juttassák választói jogához és hogy mindazok a sérelmek is, a melyek a nemzetiségek táborából, több-kevesebb megoklottsággal felhangzottak, reform utján, a magyar állam tradícióihoz hiven orvosoltassanak: a nemzetiségeknek bármilyen korlátozásáról, jogaiknak megszorításáról soha szó sem volt és nem is lehetett, mert ez elnevezett volna az egyenlőség elvével és az összes történelmi tradíciókkal és tény az, hogy a nemzetiségek képviselői a kkoron a függetlenségi párthoz igen közel állottak.

Az egyetértés a választói jog kiterjesztésében oly általános és oly erős volt a közjogi ellenzék táborában, hogy még az igen érzékeny és skrupulózus Irányi Dániel is teljesen azonosította magát vele. Moesary Lajos pedig feltékenyen őrizte a nemzetiségek jogát, mert abban az akkoriban helyes nézetben volt, hogy a közszabadság ügyét nem a nemzetiségek ellenében, hanem csupán az igazi egyenjogúság alapján lehet megszolgálni s hogy ez az egyetlen mód és lehetőség arra is, hogy a nemzetiségek a magyar állameszméoszintehívőivé váljanak, magukat az állalkotó magyar nemzet szervezetei részéigyanánt érezzék.

Ezt a tiszta és nemzetpolitai tekintetben igen kitűnő helyzetet, az uralkodó párt helytelen politikáján kívül — mely önző és késleltető volt — nemesak lényegesen, hanem igazán gyökeresen megváltoztatta az európai államalakulatokban bekövetkezett új helyzet.

Az utolsó orosz-török nagyháború, mint tudod a Balkánfélszigeten önálló államok keletkezéséhez vezetett; a német-francia örösi viadából a német nemzet egysége kelt ki és nagyon természetes, hogy mindez nagy hatással volt a mi nemzetiségi elemeinkre is. Az egyenjogúság és reform helyes és jogos jelszavai helyébe a nemzetiségeknek az első szakadás lépött és az a valódi és nyomós ok, hogy a függetlenségi párt felfogásában is lényeges változás történt; sokaknál léppen csak a magyar ösztönből.

Ezen túl nem is úgy állott többé az ügy, hogy az egyenjogúság nevében vegyük be azokat, a kiket helytelen felfogás és helytelen törvény legfontosabb joguktól, a választói jogtól megfosztott; hanem úgy alakult az ügy, hogy vegyük be az alkotmány sáncaiba azokat, a kik a magyar állameszmé ellenségei, a kik a magyar állameszme és integritása ellen törnek.

A ki, mint magam is, a német »Schulverein« agitációi ellen az első hadrendben küzdött, tisztára kivehette a Heinze-Wattenbach, utóbb Gneist-féle irányzatokat olvashatta és hallhatta, hogy szász atyankifiai »Mutterland« alatt nem Magyarországot hanem Arndt ideálját értették; a ki pedig az oláhság ligájának törekvéseit és hatását figyelemmel kísérte, az tisztán láthatta, hogy nem reformról, hanem első szakadásról van szó; — az »omladina«, a »dom« és a többi délszláv és tót kör és annak ten-

denciája egytől egyig az egységes magyar állameszme, Magyarország nemzeti, politikai és területi integritása ellen tört és tör ma is!

Es most álljon itt egy jelenet, mely el-törülhetetlenül bevészte magát azoknak lel-kébe, a kik annak tanúi voltak. A hely és az alkalom a függetlenségi és 48-as párt érte-kezlete volt, a melyen akkor már Irányi Dániel elnökölt, ki 1884-ben átvette a vezér-letet. Szóba került az általános választási jog kérdése, a programalkotás ötletéből és ugy látszott, hogy a párt zöme még mindig nem birt elszakadni régi tradíciójától, e jog kö-vetelésétől. Ekkor felállott Orbán Balázs rámutatva az aramlat változására, mely az erdélyi részekben erősen lüktetni kezdett; de még sem akarva az általános vá-lasztói joggal szemben merev állást foglalni el, ezért azt indítványozta, hogy az adó-cenzus helyébe az értelmi czen-zus állítsassék feltételül; hogy tehát a ki nagykoru, írni és olvasni tud, vá-lasztói lehessen. Ezzel szemben Ugron Gá-bor a meghatározottabb formában Erdély és a magyar Felvidék nemzeti-ségiviszonyait pontos ismeret-tel és a hazaellenes aramlat tisztatudatából merítve, Orbán Balázs ellenében a következőket jelen-tette ki: „Előzöm az értelmi czen-zust is és kijelentem, hogy valaméddig hazám közéletében helyem és szavam lesz, nem fo-gom kiszolgáltatni Erdélyt a dakorománoknak. — Magyaror-szág Felvidékét a panszlavizm-usnak.”

Ezek a szavak akkoron a helyzet alapos ismeretéből folytak s én hivatkozom Helfy Ignác és Kiss Albert képviselőtársaim tanuságára, hogy ez így volt.

Most pedig engedj meg, hogy a Te hoz-zád intézett e nyílt levélben a nemzet színe elé idézhessem Ugron Gabort, a székelyt és Bartha Miklóst, az „Erdélyi közművelődési egyesület” eszméjének megpendítőjét. Tegyétek kezüket a szívükre és mondják meg, hogy amaz értekezlet óta lefolyt tizenkét esztendő-ben annyira változott és javult-e a helyzet; oly hatalmasan változtak-e meg az arányok a magyarság javára Erdélyben és egyébutt, hogy az Ugron Gábor akkori kijelentésének ma már értelme sin-csen? Nekem ehhez a számonkéréshez kü-

lön jogom van, mert már akkor is helyt ál-lottam az erdélyi magyarság kulturális csata-rendjében, a mikor Ugron Gábor és Bartha Miklós képviselő urak még csak rügyek voltak.

En magam ezek után az értelmi czen-zus embere vagyok s tételem ez: minden magyar állampolgár, a ki nagykoru, írni és olvasni tud s hitelesen ki tudja mutatni, hogy az oktatásnak legalább elemi fokán tanulta legyen az állam nyelvét és történetét: a vá-lasztói joggal ruházassanak fel. Ekkor bele-kerülnek első sorban azok a kitünő, teljesen megbízható magyar elemek, a melyeket az 1874-ki választási törvény a választói jogtól oly érveléssel fosztott meg, a mely annak a kornak örök székénye marad, mert egyebe nem is lehet.

Tömören, egyetlen tételbe foglalva a mondottakat, ez ad: a magyarorszá-g közjogi ellenzéke soha sem tagadta meg senkitől sem polgári jogainak ösz-szeségét és teljességét, valaméddig az illető a magyar állameszme híve volt.

Majd kimutatom, mennyire hívek Ugron Gábor új szövetségesei a magyar állam-eszméhez.

II.

A szociáldemokratákkal való szövetkezés jelentősége.

Engedd meg most már, hogy a szociál-demokratákkal való szövetkezésről is elmond-hassam véleményemet.

Mindenekelőtt kijelentem, hogy a vörös zászló jelentősége nem a színben, hanem a felírás-ban és annak az elemnek program-jában gyökerezik, a mely e zászlót jelvényül használja. — Szege-d második kerületének választó polgársága Kál-tay Ödön vörös zászlója alatt küzd, szala-galján az a felírás „független Ma-gyar-or-szág”; Miskolcz város déli kerülete vörös zászlót használ, felírása „1848. függet-len Ma-gyar-or-szág”.

Am az Ugron-féle népgyűlésen használt vörös zászlók felírása sem a független Magyar-or-szágot, sem az 1848-at nem ismerte el, ha-nem igen a nemzetköziszo-cziáldemokráciát, — tehát annak a tábornak volt a zászlaja, a melynek

egyik vitéze az előértekezleten azt kiáltotta közbe: „nincs haza!”

A menetben szerepelt táblák tulnyomó nagy részén a szociáldemok-rata jelző őszintén ki volt téve.

Legyen ezek után szabad, hogy a ma-gyar radikálizmus és a szociáldemokrácia viszonyát ab ovo, tömören kifejthessem.

A szociáldemokrácia fejlődését Magyar-or-szágon illetőleg az ország központján, két forrásmű tárgyalja.

Az egyik a m. kir. államrendőrség 1894. évi jelentése, a másik dr. Gál Jenőnek csak az imént megjelent kiváló műve, mely a munkáskérdést egész terjedelmében felöli. — Mind a két forrásmű azonban csak azt adja és adhatja, a mi fórumon történt: az intím részleteket nem ismeri, mert nem is ismer-heti; ezeknek legfőbbje pedig a következő:

A midőn Frankl Leó, a párisi kom-muné volt közlekedési minisztere ide szakadt, nyomban megkezdte a szociálistikus agitá-cziót, úgy is mint az „Internationale” meghatalmazottja. Éles esze és szeme nyomban kivette azt, hogy a szociálistikus eszmék prop-agalása Magyarországon csak akkor mutat-hat föl a forradalom javára sikert, hogy ha magyar agitátorok kelet-keznek, kik az eszméket a magyar proletáriusba, főképen az alföldi napszá-mosok tömegébe beviszik. Azon volt tehát, hogy az alkalmasnak vélt magyar elemekkel összeköttetésbe jusson és kísérletet tegyen. Erre rászorult, mert nem tudott magyarul.

Meg is találta a módot, hogy az akkoron szereplő magyar radikálisok kis táborával érintkezzék s azokat kapacitálja. Többszörös összejövetelek után a magyar elemek kijelen-tették, hogy ők az én meghívásomtól és véle-ményemtől teszik függővé végső elhatározásukat. Meg is hívtam.

Frankl Leó a nemzetgazdaság terén igen avatott ember volt s ugyszólván betéve tudta az összes szociális rendszereket a for-radalmiakkal egyetemben; dialektikája első-rendű volt. — Ezzel az apparátussal hamar leszerelte a magyar elemeket, a kiket inkább csak a magyar őszintőn tartott vissza a föltétlen meghódolástól.

Többszörös tanácskozás és eszmecsere után, az én döntésem az volt, hogy az inter-nacionális szoci-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Ahol a rózsák nyilnak.

— Egy rossz novella. —

A „Debreczen” számára írta:

Krúdy Gyula.

Hogy miért rossz ez a novella, azt majd megtudja az olvasó, ha a végére jutott. S bizonyára szégyelnem kellene nekem is, hogy rossz, — de vigasztalásom van. Az, hogy megtörtént.

Van nekem egy öreg barátom, a nevét is megmondanám, ha nem haragudna meg érte. Az nekem valóságos kincs aranybá-nyam. A mi sok történetet én már megírtam nevető szemű szép leányokról, napsugárról, örök ifjuságról, hát azokra ő tanított meg engem. Kis gyerek koromban a térdén lova-goltatott, velem játszott a pázsiton, fűzfásipot faragott, és megtanított valamire, amit ő már akkor tudott, én még nem: hogy volt egy idő, mikor az a sok ember, aki most közö-nyösen lótfut a dolga után, siet élni, va-gyont gyűjteni, és kezdi nem ismerni a hazá-ját, divatos lévén a világpolgár-

ság, — az a sok ember, egyszer nagyon is tudta szeretni ezt a darab földet, amit mi hazának nevezünk, annyira tudta szeretni hogy meg tudott érte halni, és gyönyörűséggel valotta haldokolva, hogy: a csatatéri halál az égbe visz. Hát ez mind régen történt, — olyan régen, hogy jó ma már nem emlé-kezni rá,

Ő tőle hallottam ezt a történetet — ré-gen én ma elmondom, mintha én volnék az ő helyébe, mert bizonynyal nekem hagyta ő ezt örökül.

Hanem, hogy a novella rossz, annak le-gyek már csak én az oka.

I.

Egy reggelen arra ébredtünk, hogy Kis Atnahász eltűnt.

Ennél nagyobb dolog nem képzelhető nálunk. Talán nem ijedünk meg annyira, ha a nagytemplom, a mit akkor kezdtünk építetni hangyaszorgalommal, összedől, avagy betör a muszka a beszki szoroson és kutyafejű ta-tárok lepik el az aprópénzü akácokkal beül-tett vármegye kertét.

Én kis fiu voltam még akkoriban, bor-zos nebuló, csak egy kis sintaxista, a mint a régi világban mondták, ma már régen a szür-

kében járok, de még mindig élénken emlé-kzem arra a lótas-fútasra, a mi ezen a reg-gelen történt a vármegyeházán. Sarkanyus csizmás, zsinórral körülteremtettézt hajduk voltak fejkül jobbra-balra, Sárny uram pe-dig, aki épen ötven esztendeje várnagy a te-kintetes vármegyének, és ebben a minőség-ben van neki a két legszebb agara fel Ma-gyarországon és domboru tekintélyes termete, hogy az ügyes-bajos falusi zsellér már a ka-puból eltalálja, hogy kinek kell itt átadni azt a kis aprómarhát, a mit otthonról egy főde-es kosárkában hozott, eltalálja arról a rettenet-esen kiviaszkolt, szénfekete bajszról, a me-lyek öklelőre állnak akkor is, ha mosolyog az árnyékában levő ajak, hát ez a Sárny uram, aki tekintélyes, méltóságu természetű jobban re-prezentálja a nemes vármegyét minden alispán-nal és szolgabíróval, nem egy alkalommal (például mikor egy valóságos török béget ho-zott ide a szél az Aranyiszarv mecsetei mellől; tudj isten mit akart a jámbor, de az a leg-tisztább valóság, hogy bírónak nézte Sárny uramat és olyan komplementeket csinált előtte, hogy a szakála a földet septe.) — ő volt megjádvé a legjobban. Ingujjban, félesiz-mában, (a másikat már nem volt ideje fel-rántani, a mint kizavarta őt a rémhir legbel-

alizmus végső eredményében tarthatatlan, — mert érvényesülésének főfeltétele az individualizmus eltörlése volna, a mi egyérendű törvényének eltörlésével; ez pedig lehetetlen.

Mihelyt az egyén szabadságosságainak szabad kifejtésében, akaratában és önrendelkezésében korlátozva van, megszüntre a mindazokra természetesen kötelekekre — család, faj, nemzet — nézve az, a mi minden fokon a szabadság fogalmát megalkotja és valódi szabadság is.

A társadalomban éppen úgy, mint a természetben, a forma és a lényeg nem a változatlanúságon, hanem a fejlődésen, tehát a versenyen alapul; a szabadság szempontjából a valódi kérdések a mérték, a dó, fejlesztő; de korlátozó is. Minthogy pedig a munkafelosztás elve természetesen okoknál fogva, amelyekre különösen Buckle rámutatott, a szabadság szolgálataiban és fejlesztésében is érvényre jut, — minden nemzet, tehát a magyar is, akkor szolgálja meg az emberiség szabadságát, a mikor a saját magát fejlesztői, faji és történeti individualitásaához képest.

Az pedig tagadhatatlan tény, hogy ezen a darab földön mindenkor a magyar faj volt az, amely a szabadságot fentartotta és fejlesztette; sőt mindenkor a nemzet megosztottam még azokkal is, akik nehéz időkben ellenében, az elnyomókhoz szegődtek; — ennél mi a mi Magyarországunkat föl nem adhatjuk és föl sem adjuk.

Ezen az alapon utasították el maguktól a magyar radikálisok a nemzetközi szocializmust.

Hogy azután Frankl és adeptusai a

vánczi állami fogházban a szocialisztikus tanok számára valóságos akadémiát rendeztek be és sikerült nekik magyar agitátorokat nevelni, kik bejutottak az alföldi napszámosvilágba is, ennek fejtegetése más lapra tartozik. Itt immár csak egy kötelességem van, az, hogy ezeketán kifejtsem előtte: mennyire természetes és harmónikus az a szövetség, amely Ugron Gábor és társai és a nemzetközi szocializmus demokraták között május 10-én országos népgyűlésen, ünnepélyesen megkötött és ratifikáltott.

Előre bocsátom, hogy a Frankl Leóval folytatott eszmecsere során szóba jöttek az összes tanok és alapelvek, úgy, a mint mi azokat magyar nemzeti szempontból fogjuk fel és úgy, a mint azokat az „Internacionale” nemzetközi szempontból állapította meg.

Egészen konkrét alkalmazásban tehát a következő — gondolom érdekes és tanulságos sorozat — nyerhető a május 10-iki országos népgyűlés alakulataiból:

1. nemzetközi szocializmus nem ismer el semféle auktoritást, a királyét sem; Ugron és társai ellenben feltétlen royalisták, kik — kérde nem kérde — folyton hangoztatják feltétlen lojalitásukat.

2. A nemzetközi szocializmus elutasítja a vallást, vele a felekezetiiséget! Ugron Gábor és társai ellenben szigorúan vallásos és felekezeti emberek.

A nemzetközi szocializmus nem ismeri el az egyházat, a papot s feltétlenül követeli az egyházi vagyon elkobozását; Ugron és társai feltétlenül elismerik az egyházat és annak méltóságait s már az egyházi javak szekularizációjában is a tulajdonjog megsértését látják.

4. A nemzetközi szocializmus, kifejlődése magaslátan, nem ismer el házassági kötelet, a családi köteleket, jelszava a «szabad szerelem»; Ugron és társai visszabozdították még a polgári házasság kötelező formájától is, mely nem tiltott el senkit sem attól, hogy valóságos meggyőződésének is eleget tehesse.

És ilyen igazán kardinalis ellentétek dacára május 10-kén nagy harmónia uralkodott az újvásártéren! Harmónia és őszinteség, melynek neva »reservatio mentalis.«

Nem is folytatom s csak kevés sorig kérem ki még türelmedet.

Ezelőtt hat évvel Ugron Gábor és társai szükségét látták oly akciónak, mely

— így mondták — a közjogi ellenzék kormányképeségét alapítsa meg; az első lépés az volt, hogy a pártból a 49-eseket ki kell küszöbölni, a második lépés az volt, hogy a Kossuth-kultust meg kell törni, mert mindkettő sérti a köteles lojalitást. Az első nézve Ugron Gábor Kecskemét, utóbb Gyoma piactán, dr. Holló Lajos pedig Félégyházán névszerint is megnevezte azokat, a kik kizárandók, köztük Polónyi Géza is, a kinek utóbb megkegyelmeztek; a másodikra nézve Ugron ellene szölt édes atyád visszahonosításának és nem is vett részt a szavazásban; édes atyád temetésén már igen, mert az fölséges ember már halott oroszlan volt.

Hát jó! Édes atyád csakugyan 49-es volt s tegyük föl, hogy azok a piactokon stigmatizált férfiak is azok voltak; egy nagy, igen nagy megnyugvásuk azért mindenkorra megmaradt, az, hogy mindent s mindenkor a magyar hazáért, a magyar nemzetért kívántak tenni és sohasem szöveteztet a magyar haza, a magyar nemzetbevallott ellenségeivel.

A helyzetet különben semmi sem jellemzi találobban, mint az, hogy a feltétlenül lojalis Holló Lajos a vörös tribünön nemzetközi szocialistáknak elnökösködik s a midőn ott bizonyos jelszavak szárnyra kelnek, Kollósváry-Kiss István barátomban rögtön föltámad a magyar ösztön s arra a kijelentésre kényszeríti, hogy ő mindent pártol ugyan, de a magyar ember akar maradni.

De ne legyen én váltig kegyetlen: ismerem egy fontos és lényeges enyhítő körülményt is, mely az újvásártéri frigy politikai jelentőségét megenyhíti. Mint régi, praktikus tüntető, bőlesen tudom, hogy a ki az ügyeket az utcára viszi, annál a tömeg nagysága a elsőrendű követelmény. Az 1896. május 10-iki országos népgyűlés előkészítő tanácskozásából pedig kiragogyott az a tétel: A szocialisták 40.000-nyi tömeget biztosítottak.

Hanem azért Ugron Gábor képviselő ur és társai azt is tudhatták volna, hogy tisztán magyar hazafias állásponton, egyetlen felhívásra, melyet én fogalmaztam volt, a véderővita

sőbb szobájából) futott a kőköcskás udvaron keresztül, a haja és a bajusza borzosan meredt az égnek, a hajduk riadtan menekültek előle.

— Gazemberek! Kuttyák! Megnyuzlak mind! orditott.

Bizony erre sem akartak megállni a gazemberök, mert megjgyzendő, hogy akár milyen nagy volt a rémülete Sary uramnak, az aranygombos bambuszpálczáját nem felede el a kezébe venni. Ennélkül ő felembert.

A kapubálvány mellett, a faskamara szögletében éles szemre mégis felfedeztek valamit, a mitől egy kissé lecsendesült, a kapu felé került és úgy közeledett ahhoz a messzire viritó világos kék dolmányhoz, a melyet ebben az időben a vármegye szolgálói viseltek. — A világos kék dolmány ugyan erősen igyekezett elrejtőzni a faraktárok mögött, de Sary uram a gallérjánál fogva huzta ki.

— Gyere ki csak gazember! s már suhogott a nádbot Sary uram kezében, hanem azért csak még sem ütött le. Mert az a valaki abban a világoskék dolmányban Andrói volt, a legvénebb Andrói a vármegyében, három kapitulációs huszár, aztán szegénylegény, most a vármegye hajduja, kőszvényes lábai miatt nem futhatott el a vén legény.

András megcsavarta a bajuszát, mikor már látta, hogy úgy sem menekülhet:

— Megkövetem alásan, én nem tehetek róla, hogy Kis Atnaház, hogy hogy a manóba hívták megszökött:

— Ne-e-em?! Hát tán én?

Az öreg hajdu hallgatott. Sary uram belátta, hogy most nincs idő konzerválásra.

— Siess hamar az alispán urhoz. Verd fel az almából: Kis Atnaház megszökött. Az ördög vigye el. Várjál. A esendbiztoshoz is menj, Róka tekintetes urhoz. Azonnal jöjjön a vármegyehazra.

Sary uram aztán bevonult ismét legbelőbb szobájába. Felhuzta a másik csizmáját is. S aközben mindig a járt az eszébe: »hát én?« »Én tehetnék róla!? .. Én?« De nehezen megy fel ez a csizma. Eszébe jutott neki mindez, ami evvel a gonosz Kis Atnaházzal megtörtént. A lump, tolvaj kutya! — Mikor átadták neki, így szólt az alispán: »Ugy vigyázzon erre a gézenguzra várnagy uram, mint a szemefényére.« És most megszökött. Pedig ő reá volt bizva világosan. Édes Istenem, mi lesz most?

Tán legjobb volna meghalni egyenesen! Azt a szegényt ő nem fogja tudni elviselni a vén fejére, hogy hivatalosan megdorgálja a

hanyagságáért a téns vármegye. — Nem. Soha.

Szomoruan kezdett reggelizni. Közben közbé reménykedve tekintgetett ki az ablakon: »Hátha visszajön! Hiszen megtette máskor is, hogy reggelig lumpolt az Arany Fácánban, de reggel rendesen itthon volt... Hogy szerettem pedig a gézenguzt! Mintha a saját fiam volna. Hálátlan kutya!

Csendesen elvégezte a fölösökimözést Pipára gyujtott és kiült a tornác mellvédere. Ez az ő rendes helye, innen lógata le a lábait.

A napsugár csillogott a vármegyeház barna kőköcskás udvarán, füvek dugták ki zöld fejecskeiket a kövek között és a légnyhe volt.

Éppen úgy, mint tegnap. Fecskék csicseregnek a tornácson, s a napsugár olyan édesen csillog. Mint tegnap épen. Csak az a himpellér gézenguz volna meg, a ki most gyászfekete bakaacsinnal vont a Sary uram derült kedélyének égboltozatát. De nincs meg. Eltűnt. Megszökött!

(Folyt. köv.)

idejében báró Splényi Ödön rendőrtanácsos azt telefonálta a szabadelvű körbe: „80.000 ember indult a tiltakozó körmenetben!”

A vezérleted alatt álló párt böleesen cselekedett, a midőn a tiszta magyarság alapján vetette meg a lábát s nem vett részt abban az akcióban, mely — nem tehetek róla, — de ki kell mondanom — a b-eci Lueger-iskolára vall; — csak hogy „si dou faciunt idem, non est idem.”

Üdvözöl tisztelő hived.

Herman Ottó.

A képviselőház mai ülésén folytatták és be is végeztek a közigazgatási bíróságról szóló törvényjavaslat általános tárgyalását. Mindössze három szóhoz beszélt: Batthányi, Tivadar gróf, Makfalvy Géza és Holló Lajos kívülük más nem szólt hozzá a javaslatához s e három felszólalással véget ért az általános vita.

Ujdonságok.

* **Egyházkerületi bírósági ülés.** A tiszán-inneni ev. ref. egyházkerület bírósága Kun Bertalan püspök és báró Vay Béla egyházkerületi főgondnok elnöklété alatt pénteken Miskolczon ülést tartott. Az ülésen Tóth Déniel alsó-borsodi Vadaszy Pal felső-borsodi, Antalffy László abauji esperesek, Lengyel Samuel, Ragályi Béla és Vecsey József egyházmegyei gondnokok vettek részt. A kerületi bíróság a felső-borsodi egyházmegyei ítéletét, mely Mindszenti Imre debreczeni esztergomi lelkésznek a sajtó-kazia lelkészszétörténte választását megerősítette, feloldotta és a sajtó-kazia egyházban új választást rendelt el. A hevesi lelkész választást ellenben az alsó-borsodi egyházmegye ítéletének helybenhagyásával megerősítette.

* **Electió.** Szombaton délután folyt le az ősi collegium V-ik számú tantermében az electió, a midőn a felsőbb tanuló ifjuság mind-egyike választott egy-egy ecclesiát, a kova elemeg a Püsköd ünnepre hirdetni az Isten igéit. Az alma mater legatusai — az electio eredményeképen — a Debreczenhez közelebb eső falvakban és városokban tehát a következők lesznek: Abad-Szalók: Zih József 3 jh. Bagamér: Nagy József 3 jh. Bagos: Jancsó Ferencz 2 jh. Bakon-szeg: Balogh Sándor 8 o. t. Bajom: Futó András 1 th. Báránd: Öry Endre 4. jh. Nyirbátor: Uray József 3 jh. Békés: Horváth Imre végz. th. H.-Böszörmény: Hajdu Miklós 2 th. Cségy: Ács Nagy Ferencz 2 jh. Debreczen: Virág István senior Losonczy Endre, Kovács Lajos esküdt felügyelők és Veress István 4 th. Derecske: Nagy Sándor esk. felügy. Földes: Szóke Imre 4 jh., Békés-Gyula Bagaméry Károly 2 th. H.-Hadház: Nagy Gyula 8 o. Kaba: Fekete Sándor 4 th. Karczag: Juhász László esk. felügyelő Kis-uj-szallás: Csernák Béla 3 th. Konyár: Gál István 3 jh. Kunhegyes: Szabó Bertalan 3 th. Erkörtvélyes Varga Lajos 1 jh. — P.-Ladány: Biró János 1 theologus. Nagy-Léta, Toroczky Gyula 3 th. K-Léta Szilágyi Lajos 4 th. N.-Kun Madaras Szentkirályi Károly 3 th. Margita. Körössy Ferencz 3 th. Ermi-

hályfalva. Fehér Gyula 4 th. H.-Nánás Sáfány Lajos 4 th. Mike-Pércs. Kiss Pal 3 jh. Sáránd. Szepessy Károly 3 jh. Nagy-Szalonta. Sz. Nagy Sándor 3 th. Székelyhid. Nagy Sándor 3 jh. Szent. Öry Tamás 3 th. Szoboszló. Kuthy Zsolt 3 th. Török-Szt.-Miklós. Bede László 3 th. Szovát Vityi József 3 jh. Tégla. Tóth Kálmán 2 jh. Tetetlen. Halmagy Albert 2 jh. Mezőtur. Csutoros Albert esk. fel. B.-Ujváros. Kovács Péter 1 jh. Józsa (Alsó és Felső). Balogh János 1 jh. H.-M.-Vásárhely. Szabó Antal 2 th. Vértes. Polgár Kálmán 1 jh.

* **Képviselőválasztók összeírása.** Az országgyűlési képviselőválasztók jövő évre érvényes névjegyzékének kiigazítására hivatott összeíró küldöttségek tegnap kezdték meg működésüket a város háza nagy tanácstermben. A bizottság ma folytatja és holnap befejezi működését, a mire azzal hívjuk fel Debreczen választókepes lakosait, hogy szavazójoguk igazolása és a választók közé leendő felvetelük czéljából a küldöttségek előtt még holnap d. e. 9-12-ig és d. u. 3-6 óráig személyesen is jelentkezhetnek.

* **Választás az ügyvédi kamarában.** Az ügyvédi kamara választmánya vasárnap délután ülést tartott, amelyen az állandó bizottság elnöke Márk Endrét, jegyzőjévé dr. Nagy Kálmánt választották és elhatározták, hogy dr. Tüdös Lászlónak a polgári eljárás szervezése tárgyában alkotott törvényjavaslatára vonatkozó értekezését június 14-iki ülésükbe fogják érdemlegesen tárgyalni.

* **Az ügyvédi kamara köréből.** Hanke Emil, súlyos és hosszas betegségben szenvedő ügyvéd irodájának gondnokául dr. Körösi Kálmán helybeli ügyvéd neveztetett ki,

* **Orvos választás.** A „Báró Hirsch Mór” betegsegélyző egyesület tegnapi ülésén Kazay Kálmán lemondása folytán megüresedett orvosi állásra egyhangulag dr. Rózsa Mór, városunk szülöttét választotta meg Nyíradon.

* **A vágóhídi szabályrendelet módosítása.** A városi tanács átírt a rendőrkapitánysághoz, hogy a vágóhídról alkotott szabályrendeletben az érdekelt kívánságának megfelelőleg — a mennyiben az lehetséges — a vágási időket módosítsa meg. — Csók Sámuel közli, gyakorlónak most dolgozik a szabályrendeletben s azt már legközelebb be is terjesztik jóváhagyás végett a városi tanácshoz. A módosított szabályrendelet szerint a vágási idők és a husvizsgálat eszközölése a következő időkben tartatának meg: Nyáron reggel 4 órakor nyitnak és este 8 órakor zártnak be a vágóhid. Reggel 4-10 óráig eszközöltetnek a vágások, a husvizsgálatot pedig az igazgató 6-10 óráig tartoznak teljesíteni. D. u. 2-5-ig a vágások, 3-5-ig pedig a husvizsgálatok ejtetnek meg. Télen reggel 6-tól este 6-ig lenne nyitva a vágóhid és reggel 6 óratól d. u. 4-ig folyton készen állana vágásra, mivel ilyenkor nagyobb a forgalom és szükséges a folytonosságot megtartani. A husvizsgálatok a téli félévben 8-12 óráig d. e. és 2-1/2 óráig d. u. teljesítetnek. Azt hisszük, hogy az így módosított szabályrendelet megfelel az érdekelt kívánságának.

* **Fényes millenáris ünnepély** rendezésén faradozik a debreczeni kereskedő ifjuság önképző egyesülete, mely bizonyára méltó folytatása lesz az eddig tervezett ünnepségeknek. Kereskedő ifjuság minden alkalmat megragad, hogy a közügynek szentelt fáradsága mellett hazafias érzelmének is kifejezést adjon, s az általuk f. évi június hó 4-en urnapján a nagyerdői Dobos pavillonban rendezendő ezredéves ünnepély fenyéről és sikeréről előre is meg vagyunk győződve. Az ünnepélyt nyári táncmulatság fogja követni. Az ünnepélyre a meghívók most küldetnek szét, s gazdag műsor tartalmát legközelebb ismertetjük.

* **Krudy Gyula novellája.** Lapunk mai számában kezdjük közölni Krudy Gyulának a hamarosan jó hírnévhez jutott fiatal írónak „A hol a rózsák nyílnak” című novelláját, a melyet egyenesen a „Debreczen” számára írt. A tehetséges ifjú író most érdekes regényt fejezett be, a mely par nap múlva kerül ki sajtó alól. Eöre is felhívjuk rá az olvasni szerető közönség érdeklődését.

* **Elveszett a Dóczi majálison** egy 5 opálkövű arany karperecz. Megtalálójá kéretik, hogy azt az I. ker. kapitányságnál tegye le, hol illő jutalomban részesül.

* **Balaton kávéház.** A Csapó-utca elején a bankház szomszédságában az „Arany Sas” helyén új kávéház nyílik meg a héten. Glück Lipót vette azt át, a ki a Kossuth-utczán a polgármester házában az „Erzsébet” kávéházat bírta évekig s ott nagyon szép népszerűséget vívott ki előzekegy, főm modorával és jó kávéházi italaival. Az új kávéházat is fényesen rendezte be. Gondoskodott kitűnő italokról s főképen a mártinkai új borai kiváló jóságuk és a mi fő, tiszta kezele-sük. Pontos szolgálata, tisztaság és kényelem fogja majd a kávéház vonzó erejét képezni s mi előre is hisszük, hogy a „Balaton” hoz-czimzett kávéház kellemes otthona lesz sokaknak. A megnyitás e hó 23-án szombaton lesz.

* **Dal az józsa atyafiakról.** Tegnap a népiünnepélyen, — minek is azt elbeszéltem két józsa gazdaember nem törődve az illemmel — verekedés rögtönzének. Szólon rók hát az ének. Rácz János és a Kiss Sándor. — Berugtak a város burából, s aztán egy Horvát nevű, se nem sánta, se felküz debreczeni polgárembert, mivel velök inni nem mert, szörnyű módon elverének szó a megrovási ének. Dorongokkal, füttyökösökkel, pisztolyal és nagy öklökkel összeverték egymást szépen, — tegnap a népiünnepélyen. Papp Lacz bormérése — mellett a bor után többe kellett, neki mentek a Horvátoknak, kit oszt szörnyen eltárgáltak. S ott, hol a híres leveles csarda, ott a Horvátot két tűz várta, — dorong ugyan, s nem petárda, de aztán jött u rendőrség, Kisst és Ráczot megközték, s most a büntetésük nekik, s nekik, — hogy a csupa szfa at nézik, s lakása egy sötét zárka. — Megbűnhődtek a legények, s im bevezve az ének.

* **Talyiga és viczinális.** A nyíregyháza-mátészalka viczinális eseményén lefőzte egy talyigás, Daniel Antal, a ki fogadásból egy másik nagy-kállói vasuti állomásra beért akkorra a nyíregyházi pályához, a mikorra a vonat. Hogy a fogadást ellenőriztessek, egy pár kállói ember, köztük a fogadós, felszált a vonatra s a mint a vonat megindult, ugyanabban a perczben indult meg a talyigás is a kállói állomásra. Es mi történt? A mikor a vonat Nyíregyházára megérkezett s az utasok kiszálltak, a talyigás diadallal fogadta őt a perren előtti rácsnál. Állítólag nyolcz perczel érkezett hamarabb.

* **Erdős Szylveszter János emléke.** Szatmarról írják lapunknak, hogy Sziemer-Váralján bizottság alakult, a mely Erdős (Sylvester) János emlékének megörökítését czélozza. A keleti kárpátok tövében annak emlékoszlopot emelni a jeles nyelvésznek és bibliafordítónak és ezért lelkes hívást intéztek a közönséghez, adakozásra szólítván fel azt. Adományok július elsejéig küldendők be a bizottsághoz.

* **Allam ellenes röpiratok.** A budapesti ker. büntető törvényszék a „Liszt otvorsi do polskiego ludu robaczegó” és „Czenony Sztander” cz. Londonban nyomtatott röpiratok lefoglalását a bennük fogalt izgatás miatt elrendelvén a belügyminiszter körrendeletben hívja fel a törvényhatóságokat, hogy ezen nyomtatványoknak a hatóság területén netalan található példányait foglaltassák le s nevezett törvényszék vizsgáló bírójához küldjék be.

Táviratok.

KÁROLY LAJOS
kir. herczeg.

— A »Debreczen« eredeti tudósításai. —

Budapest, május 19.

Károly Lajos kir. herczeg ma
reggel fél hatkor meghalt.

Ő Felsége a király, Károly Lajos kir. herczeg testvérbátyja, folyton ágya mellett állt, mióta hétfőn reggel Bécsbe megérkezett, mindössze a legfontosabb állami ügyek elintézése végett távozott el estefelé. — A kir. herczeg távol volt gyermekei közül Margit Zsófia kir. herczegnő, Albrecht würtembergi herczeg neje tegnap este érkezett meg. Ferencz Ferdinánd kir. herczeg, a prezumptív trónörökös csak ma reggel érkezett meg a halottas ágyhoz.

Budapest, május 19.

Károly Lajos kir. herczeg a tegnapi nap folyamán tegnap reggel lett rosszul annyira, hogy délelőtt ellátták a halotti szentségekkel. Akkor még azt hitték ugyan, hogy köztelen veszély nincs, — de mert már közel három hete annak, hogy a beteg állapotában az aggasztó tünetek mind rövidebb időközökben ismétlődtek és mert épp az utolsó napokban konstatáltak az orvosok, hogy lappangó tifusz lehet a baj, melyet a kir. herczeg alighanem legutóbbi keleti utazása alatt szerzett, a katasztrófának bekövetkezése minden pillanatban várható volt. Mivel a kir. herczeg alig aludt valamit hetek óta, láza csak ritkán szünetelt, a táplálkozás hiányos volt erői igen megfogytak, a halotti szentségek felvételét a kir. herczeg magakivánta, mert érezte, hogy szive gyöngén működik.

A királyi herczeg állapota, a délután folyamán egyre rosszabbra fordult. Ez okból Viktor Lajos kir. herczeg is még tegnap elhalasztotta Moszkvába való elutazását.

A kir. herczeg folyton öntudatánál volt s örömet fejezte ki, mikor Bajorországból hazérkezett leányát meglátta.

Este megjött a pápa áldása a táviratilag. Ekkor már az egész család a kir. herczeg ágya körül állt. Ejjfel után két órakeresztet a halalos ágyhoz a király is.

A halál bekövetkezése.

Budapest, máj. 19. (A »Debreczen« ered. táv.) Az agónia fél háromkor éjjel után állott be a kir. család tagjai letérdeltek s mindaddig térden állva imádkoztak, míg végre fél hatkor ma reggel jelentette Wiederhofer tanár, hogy a katasztrófa bekövetkezett s a kir. herczeg halott.

Éleirajzi adataiból közöljük a következőket:

Károly Lajos, királyi herczeg az aranygyapjas rend lovagja, a Ferencz József rend nagykeresztje, hadi érem tulajdonos született Schönbrumban 1833 július 30-án. Dicsősegesen uralkodó I. Ferencz József Ő Felségének testvérocsese volt, szülei tehát szintén Ferencz Károly és Zsófia voltak.

Az 1853-ik évben Galicziába ment és sokaig ott is tartózkodott a közigazgatás megismerése végett.

Ő felsége 1855-ben vezérőrnaggyá nevezte ki, a mikor egyszersmind Tirol helytartója lett; ott időzése alatt a tiroliak megszerették.

Az 1859-ikt olasz háboru alkalmával nagy tevékenységet fejtett ki a honvédelem szervezése körül.

Mint az ipar és mezőgazdaságnak rendkívül kedvelője, nevezetes szolgálatot tett különösen e téren 1873-ban, a mikor a bécsi világiállítás rédnöke volt.

Legkiválóbb érdemei azonban mégis azok voltak, a melyeket a Veres-kereszt egyesület körül szerzett magának. Ez egyesületnek, védnök helyettese volt és országos gyűlésein rendszeren elnökölt is. Gyakran meglátogatta az egyletek fiókjait is.

A külföldi udvaroknál mint a király személyesítője gyakorta megjelent.

Ő Felsége 1861-ben altábornaggyá, 1884-ben lovassági tábornokká léptette elő s tulajdonosa lett a 7-ik sz. dsidas ezrednek, a 24-ik sz. orosz dragonyos ezrednek és a 8-ik számú porosz dsidas ezrednek.

Protectora volt a krakkói tudományos akadémiának.

1877 óta pedig tiszteletbeli tagja lett a bécsi tudományos akadémiának.

Mindig a békeség hirdetője volt az elhunyt királyi herczeg s 1867 előtt is mindig azt hirdette, hogy ő felsége trónjának szilárd-sága attól függ, hogy Magyarország és Ausztria között létrejön-e a kiegyezés.

Óreg korában kezdett csak magyarul tanulni. Nagyon hamar megszerette a nyelvünket s a Veres-kereszt egylet gyűléseit mindig magyarul nyitotta meg.

A 80-as években birtokot szerzett Magyarországon smegvette a nagy-tapolcsányi birtokát hol évenként előszeretettel tartózkodott.

Az elhunyt királyi herczegnek három neje volt.

Első neje: Margit, János néh százsz király leánya volt, a ki rövid ideig tartó házasság után 1858 szept. 15-én hunyt el.

Második neje: Mária Anunciata, II ik Ferdinánd néhai sziciliái király leánya volt, a kit 12 évi házasság után 1871 május 4-én ragadott el tőle a halál. — Ezen házasságból négy gyermeke született: Ferencz Ferdinánd, szül. 1863-ban, a jelenlegi prezumptív trónörökös, Ottó Ferencz József, szül. 1865-ben, Ferdinánd Károly Lajos, sz. 1869-ban, Margit Zsófia szül. 1870-ben.

Harmadik neje Mária Terézia Dom Miguel néhai portugál herczeg leánya, szül. 1855-ben. Harmadik nejével 1873 július 23-án lépett házasságra.

Ezen házasságból két leány született, Mária Annunciata szül. 1876 jul. 31 és Erzsébet Amália szül. 1878 július 7.

A halálhír Budapesten.

Budapest, május 19. Mint futótűz terjedt el ma reggel az ébredő fővárosi lakosság körében a Károly Lajos kir. herczeg halála s mely részvétet keltett. A millenniumi ünnepségekre a haláleset miatt egyszerre mély gyász borult. Károly Lajos kir. herczeg legközelebb állt a trónhoz s mindig bebizonyította meleg rokonszenvét hazánk és nemzetünk iránt. Mióta pedig Rudolf trónörökös elhunyt, még közelebb igyekezett magát hazánkhoz kapcsolni. Megvette a csőd alatt állt Keglevich István gr. nagytapolcsányi uradalmát s azóta úgy maga mint családja sokat időzött Magyarországon.

A képviselőházban.

Budapest, május 19. A képviselőház mai ülésén Szilágyi Dezső elnök bejelentette a legmélyebb megilletődés hangján, hogy a felsőges uralkodóházat, koronás apostoli királyunkat és az egész nemzetet, valamint a monarchia másik államát pótolhatatlan fájdalom veszteség érte, mely gyászba borítja az ünneplő Magyarországot. Károly Lajos kir. herczeg, ő Felsége testvérocsese s koron-

jának leendő örököse ma reggel félhatkor elhunyt. Indítványozza, hogy a képviselőház az uralkodóházat és nemzetet ért sulyos csapás felett érzett gyászát jegyzőkönyvileg fejezze ki.

Ennek beiktatása után, miután még kimondták azt, hogy a temetésen a képviselőház küldöttségileg képviselteti magát és a koporsóra koszorút küld, az ülést elnapolták.

A főrendiházban Szlávay elnöklete alatt ugyanezt határozták.

Budapest, május 19. Budapesten mindenütt gyászlobogók lengenek, a színházak a temetésig nem tartanak előadást. A bécsi és budapesti lapok külön kiadásban jelentették a gyászhirot. A főváros holnap rendkívüli közgyűlést tart.

Az új városháza ügye.

Debreczen, május 19.

Lapunk tegnapi számában említettük, hogy Reichmann Armin és társai a városi tanácshoz az új városháza építése ügyében indítványt adtak be. Most közöljük a beadványt egész terjedelmében. Szövege a következő:

Tekintetes Bizottsági Közgyűlés!

Mint értesülünk a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminisztérium a városház építési tervét jóváhagyta s az építési költséget néhány ezer forinttal feljebb emelte, úgy hogy a bekerülési ár, az eredetileg a közgyűlés által meghatározott 230,000 frtról — nem számítva, az okvetlenül bekövetkezendő előre nem látható kiadásokat — mert hiszen a behasználni tervezett ócska fedél és menyezett fát alig hiszünk, hogy lehetne bealkalmazni, miután mindenki jól tudja, hogy ezen fának az élete legszárabb helyen is 50 év, nem számítva a nagyterem díszítési költségét sem, mely könnyebb elfogadhatóság végett hagyott ki a költségvetésből, már most körül-belől 325,000 frtba állapított meg.

És ha már most számításba vesszük — mit egyáltalában nem hagyhatunk figyelmen kívül — hogy a tervezett homlokzatnak, az épület magasságának és különösen a kor kiválmánának, mely a kereskedők részére is értékel bir — azok a szűk boltajtók, szűk ablakok nem felelnek meg s hogy ezt leplezzük, legalább is a Piacz- és a Kossuth-utca felőli részen portálakat kell csináltatnunk, melyek még nem is diszesen kiállítva legkevesebb 50,000 frtba kerülnek, tehát a nagyterem díszítése s minden ócska épületnél előforduló előre nem látható kiadások számítása nélkül is mintegy 375,000 frt kiadásnak néznünk elébe.

És ezen összegért mit kapunk eszerébe? egy második emeletet, melynek beosztását is a meglévő első emelethez kell alkalmaznunk, és egy tornyot, melyet éppen a régi épület fenntartása miatt az udvarban kell elhelyeznünk.

Ily nagy összeg kiadása mellett ki kell zárnunk több hivatalt, csupán azért, mert a régi épület beosztását kell elfogadnunk a második emeletnél is, tehát e miatt nem vagyunk képesek elég helyiség előállítására; de éppen e miatt nem vagyunk s nem is leszünk képesek bolthelyiségeink észszerű berendezésére, így a jövedelem emelésére sem.

Mig a városházának egy emelettel kibővítésére 230,000 frt állapított meg: — nem szözlöttünk, de midőn ezen összeg — láthatólag — legkevesebb 375,000 frtra emelkedik, fel kell emelnünk szavunkat, s a város jól felfogott érdekében ezen ezélbavett kibővítés kivételével szemben kötelességünknek tartjuk jelen egészen új városháza építésére irányuló újabb indítványunkat előterjeszteni, — mert ha beszámítjuk a mostani városház épülete elbontásával kikerülő anyag értékét, mely megközelítőleg 30,000 frtot képvisel, mely nagyobb részt behasználható, vagy elárúsítható, ezen 400,000 frtból bizonyára egészen új városházát építhetünk, melyben a boltokat a modern rendszernek megfelelőleg állíthatjuk ki, tehát nem lesz szükség portálakra, a hivatalos helyiségeket szabadon állapíthatjuk meg, sőt magának a to-

ronynak is nem a kényszerűség, hanem a jó izlés mutatja ki helyét, és nem islennék annak kitéve, hogy mint természetszerűleg bekövetkezni szokott, az ócska épületekhez csatolt új építkezés azoltól megválják s állandó repe-déseket mutasson.

Nem szabad számitáson kívül hagyni azon körülményt sem, hogy most a boltokért 13366 frtot kapunk, ehhez hozzá vesszük még a mostani terv szerint nyitandó újabb boltokért nyereendő 3000 frtot, tehát együtt 16,366 frtot, ugyde ezért évenként 2209 frt jövedelmi adót kell fizetnünk, mely 12 évforgása alatt 26,512 frt 92 krt tesz, mely összeg az új építkezések 12 évi adómentesség mellett megtakarítatik, nem is említve fel, hogy a boltok nemcsak utca hosszában, mint most, hanem az épület egész mélyedésében vételnék használat alá, a boltok száma szaporodásával; s a boltoknak érinosabb előállításával a boltbér jövedelem is tetemesen fog emelkedni.

Mi is óhajtjuk a városháza felépítését, de csupán azért, hogy a tervezet alapján fél évvel előbb építtessék ki, nem látjuk ezélszerűnek, s a város érdekének megfelelőleg, hogy — egyszerű kifejezéssel élve — egy fejelésért kiadjunk annyit, mennyiért saját tetszésünk szerinti, s minden kívánalomnak megfelelő egészen új épületet építhetünk.

Ezen oknál fogva tisztelettel indítványozzuk:

Határozza el a tekintetes bizottsági közgyűlés, hogy az építési költség felemelését el nem fogadja, nem csak, hanem a ezéba vett átalakítási építés helyett, egy a modern igényeknek megfelelő új városház építését rendeli el.

Utásítsa a Tanácsot, hogy egy teljesen újonnan építendő városháza tervezetére és költségvetésére sürgősen pályázatot hirdessen, mely pályázatnak irányadóul szolgáljon

1-ször a bekerülési összeg 350,000 frttól 400,000 frtig terjed az eddig is ismert program szerint, a hivatalos helyiségek elhelyezését illetőleg.

2-ször a kihirdetett pályázat beadására három havi határidő tűzessék ki,

3-szor a pályaművek jutalmazása 3000, 2000 forintba állapíttatik meg,

4-szer a városnak jogában áll azonban ezeken kívül még egy másik tervet 1000 frtért megvásárolni.

Teljes tisztelettel kérjük a tekintetes bizottsági közgyűlést, mikép — indítványunkat elfogadni kegyeskedjék.

Debreczen, 1896. április hó.

Reichmann Armin s. k. Kardos László s. k.
Dr. Nagy Zsigmond s. k. Jánossy József s. k.
Kömlyösi Arthur s. k. Márton Imre s. k. dr.
Szikszay Szabó József s. k. dr. Legányi Gyula
s. k. Jeney József s. k. Kiss Albert s. k. Somogyi Pál s. k. Otrócoesi Végli János s. k. Pongó Lajos s. k. Hóly Béla s. k. Francies Jenő s. k. dr. Kocsár Gábor s. k. Riesz Henrik s. k. Liedermann Mihály s. k. Dicsőfi József s. k. Jeney Miklós s. k. Czeglédy Ferenc s. k. Kerekes Géza s. k. Juhász Ignác s. k. dr. Moskovics Jenő s. k. dr. Bakonyi Samu s. k. Komlóssy Dezső s. k. Paksy Imre s. k. Weinberger Lajos s. k. Rikl Géza s. k. Kaszongiczky Endre s. k. Biedermann József s. k. Kövesdy János s. k. Jánbor Ferenc s. k. Pásztor János s. k. Lip-tai Miklós s. k. Csanak József s. k. Weisz Lóczy s. k. Szabó László s. k. Kertész János s. k. Kovács Lajos s. k. Óri Mihály s. k. Kiss Bálint s. k. Harangy Sándor s. k. Kocsár Gábor s. k. Kovács József s. k. Szentesi János m. k. Csúrka János s. k.

Debreczen város zárószáma-dása az 1895. évről.

Debreczen, május 19.

II.

Ha meggondoljuk azt, hogy egy város össze tud állítani egy deficiens és mégis 2 millió forgalmu költségvetést, már maga

ez a tény is olyan, mely méltó bámulatra keltheti azt, aki Debreczeo vagyoni viszonyai-val nem ismerős; ha azonban végig tanulmányozzuk annak a zárószámadásnak mellékletét közzétett v a g y o n l e l t á r t: szinte elképzeli hogy ilyen mesés vagyon állhat rendelkezésére s önkénytelenül arra gondolunk, vajjon ki van-e merítve ennek a rengeteg vagyonnak a jövedelmezősége azokkal a bevételi összegekkel, amelyeket a zárószámadás magában foglal.

A vagyoneleltár adatait a következőkben ismertetjük:

a.) Cselekvő állás. I. Fekvő javak: Évi jövedelem: 471,079 frt 81 kr, emellett fekvő javakba van fektetve 251,427 frt, 0 kr, nem jövedelmező vagyonérték. II. Váro-i épületek. a.) Bérbeadottak, évi jövedelme: 167,357 ft 87 kr., nem jövedelmező vagyonérték: 32,500 frt — kr. b.) Gazdasági s más épületek: Évi jöv. — frt — kr, jövedelmező vagyon érték: 31,559 frt — kr, nemjövdelmező vagyon érték —: 1. 297,790 frt — kr, III. Javadalmak. Évi jöv: 119,246 frt 09 kr, nemjövdelmező v. ért. 18,900 frt — kr. IV. Cselekvő tőkek. a.) nyilvános alaphól: évi jövedelem 71,327 frt 19 kr. jövedelmező v. ért. 1,404,091 frt 72 kr, b.) magánosoknál: évi jöv. 101,941 frt 84 kr, 3,312,119 frt 40 kr értékben. V. cselekvő hátralékok az 1895. végével: 297,368 frt 57 kr. évi jövedelmet biztosítanak. VI. anyag és termények: a.) takarmány jöv. v. ért. 35,334 frt — kr b.) fakészlet: j. v. é. 116,685 frt — kr. az epreskerti, 21,113 — kr. a nagyerdei 3409 frt — kr. a nagycserei, 14,616 frt — kr. az apafai 80 frt — kr. a monostori faraktárban es cserép es téglagyártó: j. v. é. 132,338 frt 37 kr. d.) nyomdai készlet: j. v. é. külön. 14,135 frt 74 kr. együtt 327,774 frt 11 kr. VII. labas jöszágok: 64,900 frt — kr. VIII. szerek es eszközök. a.) irodai es házi eszközök: 38,000 frt — kr. gazdasági eszközök: 8500 frt — kr. c.) iparüzleti eszközök: 32,966 frt 24 kr. d.) tüzelő műszerek: 15,319 frt 22 kr. együtt tehát 95,786 frt 36 kr. nem jzvedelmező vagyon értékben. IX. Pénztár maradvány 1892 évről: 2653 frt 14 kr.

b.) S z e n v e d ő á l l á s. I. szenvedő tőkek: 4,004,740 frt 59 kr., II. szenvedő hátralékok 42,987 frt 75 kr., együtt 4,047,728 frt 14 kr. nem jövedelmező vagyon értékben. Ezek szerint a vagyonmérleg a következő: E v i t i z s t a j ö v e d e l e m: 1,066,993 frt 89 kr., jövedelmező vagyonmérték 18,825,063 frt 11 kr. nem jöv. vagyonérték 1,752,965 frt 60 kr., a c s e l e k v ő á l l á s ö s s z e g e: 20,588,028 frt 71 kr., a s z e n v e d ő á l l á s ö s s z e g e: 4,047,728 frt 14 kr., **a c s e l e k v ő v a g y o n é r t é k e t e h á t: 16,540,300 frt 35 kr.**

A vagyoneleltár után következik a könyvben a város kezeése alatt álló es vagyonát képező különféle pénztárak zárószámadása, melyet a következőkben ismertetünk: I. Árvatartó pénztár. Bevétel: 17,126 forint 71 kr. Kiadás: 9005 forint 35 kr., 1895. év végével tehát maradt: 8121 frt 36 kr. II. Községi adótpótló alap. Bevétel es kiadás egyaránt: 29,720 frt 86 kr., tőkemaradvány: 901,138 frt 86 kr. Tüzi pénztár. Bevétel 57,892 forint 54 kr., — kiadás 9,182 frt 90 kr., maradvány az 1895. év végével: 48,709 frt 64 kr. IV. Világítási pénztár. Bevétel 49,412 forint 76 kr. kiadás 1250 frt 08 kr., maradvány 48,162 frt 68 kr. V. Reviczky alapítvány. Bevétel 104,546 frt 53 kr., kiadás: 3688 frt 73 kr., maradvány 100,857 frt 80 kr. VI. Kórházépítési pénztár bev. 30,141 frt 35 kr, kiad. 488 forint 93 kr, mar. 29,652 frt 42 kr. VII. Reáliskola építési alap, bev. 27,940 forint, kiad. 2403 frt 48 kr. mar. 25,546 frt 52 kr., VIII. Szegények pénztára, bev. 18,804 frt 62 kr, kiad.: 6540 frt 90 kr., mar. 10,263 frt 72 kr. XI. Elemi iskola-építési es fentartási

al a p. Bevétel: 88,520 forint 10 kr. Kiadás 11,872 frt 11 kr, mar, 76,647 frt 99 kr. X. M e s s z é n a a l a p: bev. 28,192 frt 45 kr, kiad. 291 frt 47 kr, mar. 27,900 frt 98 kr. XI. T i s z a á r m e n t e s i t ő p é n z t á r: bev. 18,349 frt 34 kr, kiad. 6435 frt 90 kr, mar. 11,913 frt 44 kr. XII. D ü l ő u t i a l a p p é n z t á r: bev. 19,171 frt 89 kr, kiad. semmi mar. 19,171 frt 89 kr. XIII. D o l o g h á z i p é n z t á r: bev. 12,980 frt 33 kr, kiad. 9514 frt 75 kr, mar. 3465 frt 58 kr. XIV. B e t e g á p o l á s i a l a p: bev. 10,765 frt 50 kr, kiad. 887 frt 81 kr, mar. 9877 forint 69 kr. XV. B ö l c s ö d e p é n z t á r: bev. 7833 frt 20 kr, kiad. semmi, mar. 7833 frt 20 kr. XVI. K i s d e d ő v o p é n z t á r: bev. 8878 frt 51 kr, kiad. 175 frt 57 kr, mar. 8702 frt 94 kr. XVII. F ö l d i p é n z t á r: bev. 151,527 frt 14 kr, kiad. 40,583 frt 7 kr, mar. 110,944 frt 7 kr. XVIII. N y u g d i j - a l a p p é n z t á r: bev. 146,300 frt 57 kr, kiad. 23,303 frt 93 kr, mar. 122,994 frt 64 kr. XIX. I p a r i s k o l a é p i t é s i p é n z t á r: bev. 36,550 frt 95 kr, kiad. 28,089 frt 86 kr, marad. 8461 frt 9 kr. XX. K o l d u l á s t m e g s z ü n t e t é s i a l a p: bev. 2983 frt 17 kr, kiad. 2130 frt 88 kr, mar. 802 frt 29 kr. XXI. — K e l e m e n a l a p i t v á n y: bev. 1267 frt 96 kr, kiad. frt — kr, mar. 1267 frt 96 kr. XXII. C s a n a k a l a p i t v á n y: bev. 530 frt, kiad. 30 frt, mar. 500 frt. XXIII. P á p a y a l a p i t v á n y: bev. 106 frt 80 kr, kiad. 4 frt 55 kr, mar. 102 frt 25 kr. XXIV. S z é p i t é s z e t i p é n z t á r: bev. 857 frt 49 kr, kiad. frt — kr, marad. 857 forint 49 kr. XXV. D o h a n y o s i a l a p: bev. 365 frt 98 kr, kiad. frt — kr, mar. 365 frt 98 kr. XXVI. K ö z é p i p a r i s k o l a i a l a p: bev. 816 frt 46 kr, kiad. frt — kr, mar. 816 frt 46 kr. XXVII. G y ö g y s z e r e s z a l a p i t v á n y: bev. 2481 frt 4 kr, kiad. frt — kr, mar. 2481 frt 4 kr. XVIII. S z i o m ü p é z t á r: bev. 509 frt 32 kr, kiad. frt — kr, mar. 509 frt 32 kr. XXIX. O n o d i S z a b ó P é t e r f e l e a l a p i t v á n y: bevétel 1268 frt 49 kr, kiad. 76 frt 43 kr, maradv. 119 frt 6 kr. XXX. M o z g ó s i t o t t k a t o n á k r e s z z e r e a l a p p é n z t á r: bev. 908 frt 40 kr, kiad. 46 frt, mar. 862 frt 40 kr. XXXI. B o l d i z s á r a l a p i t v á n y: bev. 2229 frt 30 kr, kiad. 84 frt 25 kr, mar. 2145 frt 5 kr. XXXII. M á j e r L i p ó t h a g y a t é k a: bev. 2509 frt 6 kr, kiad. 188 frt 86 kr, mar. 2320 frt 20 kr. XXXIII. S z i n h á z i p é n z t á r: bev. 3845 frt 60 kr, kiad. 1514 frt 24 kr, mar. 2331 frt 36 kr. XXXIV. V e c s e y V i k t o r a l a p i t v á n y a: bev. 1198 frt 66 kr, kiad. frt — kr, mar. 1198 frt 66 kr. XXXV. S z e g é n y g y e r m e k m e n h á z a l a p: bev. 19 frt 56 kr, kad. frt — kr, mar. 19 26 kr. XXXVI. S z e g é n y v á r v á k a l a p p é n z t á r a: bev. 254 frt 48 kr, kiad. frt — kr, mar. 254 48 kr. XXXVII. T é g l a g y á r i b e t e g á p o l á s i p é n z t á r: bev. 397 frt 59 kr, kiad. — frt — kr, mar. 397 frt 59 kr. XXXVIII. F i u m e i e m l é k: bev. 653 frt 22 kr, kiad. — frt — kr, mar. 653 frt 22 kr. XXXIX. K o s s u t h L a j o s l e n e z h á z a l a p p é n z t á r: bev. 1332 frt 02 kr, kiad. — frt — kr, mar. 1332 frt 02 kr. XL. T ü z i v á l t s á g a l a p p é n z t á r: bev. 5678 frt 48 kr, kiad. 5677 frt 90 kr, mar. — frt 58 kr. XLI. Á t a m i z s n a v á l t s á g p é n z t á r: bev. 10,011 frt 08 kr, kiad. 7565 frt 61 kr, mar. 2445 frt 47 kr. XLII. S á s k a K á r o l y i p a r o s t a n o n e z ö s s z t ö n d i j a l a p p é n z t á r: bev. 1789 frt 64 kr, kiad. 117 frt 68 kr, mar. 1672 frt 16 kr. XLIII. T e l e g d i K. L a s z l ó s z i n m ü i r o d a l m i p á l y á z a t i a l a p p é n z t á r: bev. 560 frt 90 kr, kiad. — frt — kr, mar. 560 frt 90 kr. XLIV. I n g a t l a n s z e r z e s i a l a p p é n z t á r: bev. 25,020 frt 78 kr, kad. — frt — frt — kr, mar. 25,020 frt 78 kr.

Ezzel áttekintettük a Debreczen városa kezelésére álló összes alapokat, a melyeknek jelenlegi állását mindig a pénztári maradvány mutatja. Kívánjuk, hogy ez a szép vagyoni, melyhez hasonlóval igen kevés város dicsekedhetik, legyen biztos alapja, de kiinduló pontja is a város anyagi, szellemi és szépülési fejlődésének.
 „Legyen Debreczen a z ország első városa!”

K. Gy.

Közzgazdaság.

Budapesti gabonatözsde.

május 18-án.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilós	Ar 10 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági	75	6.80	6.90	70
"	77	6.25	7.05	78
"	79	6.25	7.05	80
Tiszavidéki	75	6.85	6.95	78
"	77	7.00	7.10	80
"	79	7.00	7.10	80
Pestvidéki	75	6.80	6.90	78
"	77	6.95	7.05	80
"	79	6.95	7.05	80
Fehérmegyei	75	6.80	6.90	78
"	77	6.95	7.05	80
"	79	6.95	7.05	80
Bácskai	75	6.90	7.00	78
"	77	7.05	7.15	80
"	79	7.05	7.15	80
Észak magy.	75	6.80	6.90	78
"	77	6.95	7.05	80
"	79	6.95	7.05	80

	Min. hekt.-ben	Ar kilógrm.
Rozs elsőrendű	uj 70-72	6.30 6.35
" másodrendű	uj	6.20 6.30
Arpa takarmánynak	60-62	4.50 4.70
" égetni való	62-64	0.90 0.00
" serfőzdei	64-66	6.15 6.50
Zab	39-41	6.15 6.50
Tengeri búzsa	uj	4.10 4.05
" más kemű	uj	3.90 4.00
Repeze búzsa	uj	0.00 0.00

Kőbányai sertés-piacz.

május 18.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű, areg nehéz (páronként —400 klgon felüli sulyban) — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 klg sulyban) — krig. 3. Fialtal nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) — krig. 4. Fialtal közép (páronként 251—340 klg.— sulyban 50—51 krig. 5. Fialtal könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő sulyban) — krig. 6. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól — 46 krig. Közép (páronként 220—280 klgmíg terjedő sulyban) 44—45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 43—44 krig. Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48—49 krig. 10. Közép (páronként 220—260 kgr. sulyban) 45—46 krig. 11. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 44—45 krig. Sertés létszám 1896 évi május hó 15-ik napján volt készletben 995 drb. 1896. május hó 16-ik napján felhajtott — drb. 1896 május 17-ik napján elszállított 31 drb. 1896. évi május hó 16-ik napjára maradt 9326 sertésforgalom üzletirányzata változatlan.

CSARNOK

Hullámok közt.

Regény két kötetben.
 Irta: CSENGEY GUSZTÁV.

Első kötet. 69

S z ö v e t k e z é s .

(Folytatás.)

— Ah, ön azt gondolja, hogy egy kém, ki hazája ügyében minden pillanatban kockára teszi életét, nem becsülendő? — Van-e nagyobb hazafiúi bátorság, mint a kémé? Nem volt-e tiszteletreméltó egyéniség az a férfiú, ki hírül hozta a magyar táborba azt a tervet, me-

lyet Hunyadi János élete ellen a török táborban elhatároztak? Egy kém tudósításának következménye volt Kemény Simon önfeláldozása.

— Jól van, Malvine, ha a hazafiságból származó kénkedés még menthető is, nem volna menthető az öné, mert önnek nem hazája Magyarország.

— Azzá lett, én Magyarország leánya óhajtok és akarok lenni. De jól van! ne besüljenek önök engem, legyen megvetés tárgya új hazám előtt, csak használhassak neki. Oh Villám, ön nem utasíthat vissza engem!

— Malvine, ön örült!

— Oh tudom, tudom. De csak szerelmem az. Ha ön visszautasít, igazán örültté tesz.

— Malvine! emlékezzék meg e napról. Én nem hívtam önt, maga jött, én visszautasítottam ajánlatát, ön nem fogadta vissza. Ha önben valami csilláma a reménynek önző czélokát táplál és e csalfa reménycsillám önt megalja: ne átkozzon meg engemet.

— Miért ez intés? én boldog vagyok, hogy ön elfogadott, és ha ön gyalázatosnak tartja szerepemet, boldog vagyok gyalázatomban is!

— Oh Malvine! ön boldogtalan lesz nagyon! Az én életemhez nincs joga a szerelemnek; ki ez élethez szerelemmel közelít, az elérhetlen csillagot kerget.

— Legyen hát ön elérhetlen csillagom!

— Te mondad!

Második kötet.

Egy hangverseny terve.

Malvine épen elrefté naplóját, midőn atyja belépett. Az öreg ur vidám volt, szokatlan jelenség nála az utóbbi időkben, midőn a magyarok győzelemről-győzelemre haladtak. Most vidám volt, a minék különös oka lehet.

— Jó reggelt Malvine! Tudod-e, mi újság?

— Tudom: ma május 21-ike van, Budavár bevételének napja.

— Ezer villám! ezt az újságot nem hallottam, s te honnan tudod?

— Tegnap éjjel kaptam hirt, hogy ma beveszik Budavárát.

— Azaz talán csak ostromot akarsz mondani.

— Jól mondtam, Buda elesik. Már most Görgei is akarja, iehát meg fog történni.

— Ez nagyon gonosz újság.

— Miért? Budával csak azt az előnyt fizetjük meg a magyaroknak, melyet nekünk engedtek az által, hogy Buda alatt hetek óta tétlenül vesztogelnek. Hadd bírják hát Budájukat. Egy tapasztalt tábornoknak magyarózam ezt?

— Valóban szeretném oldaladra kötni a lábarnoki kardot. Hanem most beszéljünk egyébről, vidámabb, kedélyesebb tárgyról. Én más újságot hoztam.

— Halljuk.

— Hát mégis lesz hangverseny. Ma reggel jött meg a művész, ott van a fogadóban. Már a programokat is hordják. Nesze egy. Mondhatom, érdekes.

— Ah, ez derék.

— Szedd rendbe magadat, nálunk van az egész tábori kar, a művész is eljön. A salonba elvárak.

Malvine öltözéshez fogott. Mig fölkészül, elmondom a készülő hangverseny körülményeit s kiegészítem a beszélgetés töredékes adatait.

Heldenburg tábornok serege felsőbb parancs következtében egy időre elvonult a harcz teréről, és e különben vitéz hadseregbe bekövetkezett az az állapot, minél kiálhatatlanabb semmi sincs a katonára nézve, a tétlenség. Heldenburgra bizták a hadkiegészítési munkálatok vezetését a horvát határőrvidék felől és hadát tartaléksergő tették. A tábornokot ette a mérég; de nem tehetett egyebet, mint hogy megadta magát végzetének. Azt persze ő nem tudhatta, hogy ez Malvine műve. Malvinának szüksége volt oly állomási helyre, honnan biztosan szöhesse cselszövényeinek hálóit kétes szerepében.

(Folyt köv.)

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár, nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6—7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3—6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnep napon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 3 órakor ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbírószág szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utczai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11—12 óráig.

Museum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10—12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona” a kereskedémszövetkezet palotájában

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:
 Hétfőn)
 Csütörtöknön) 11—12 óráig.
 Kedden)
 Szerdán) 9—11 óráig.
 Pénteken)
 Szombaton)

Délután:
 Minden hétköznap 2—5 óráig.
 Vasárnap délelőtt 9—12 óráig

Június 4. A kereskedő ifjak önképző egyesületének millennárius ünnepélye és táncmulatsága a Dobos pavillonban.

VASUTI MENETREND.

1896. május hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debreczenből indul.

Budapest-Nagyvárad felé személyvonat reggel 4 ó
 Budapest-felé gyorsvonat reggel 8 ó. 40 p.
 Budapest-Nagyvárad felé délután 12 ó. 36 p.
 Budapest-Nagyvárad felé este 10 ó. 31 p.
 P-Ladány-Nagyvárad felé¹⁾ délután 3 ó. 48 p.
 Budapest-Nagyvárad felé minden kedden déli 12 ó.
 Csak P-Ladányig vegyes vonat este 8 ó. 15 p.
 Szatmár-M-Sziget felé délután 4 ó. 07 p.
 Szatmár-M-Sziget felé este 8 ó. — p.
 Budapest-Nagyvárad felé éjjel 3 ó. 05 p.
 Csak Szatmárig reggel 5 ó. 30 p.
 Miskolcz-Kassa felé²⁾ reggel 8 ó. 25 p.
 Miskolcz-Kassa felé²⁾ este 8 ó. 05 p.
 Szerencs-S-A-U-Kassa felé d. u. 4 ó. 02 p.
 H-Böszörmény-B-Szt.-M. felé máv-ról reggel 5 ó. 28 p.
 Budapest-Nagyvárad felé vásártérről 5 ó. 51 p.
 Budapest-Nagyvárad felé máv-ról délután 3 ó. 57 p.
 Budapest-Nagyvárad felé vásártérről 4 ó. 10 p.
 F-Abony felé máv-ról reggel 4 ó. 42 p.
 Budapest-Nagyvárad felé vásártérről 5 ó. 00 p.
 Ohat-Köcs-Polgár felé máv-ról d. u. 4 ó. 12 p.
 Budapest-Nagyvárad felé vásártérről d. u. 4 ó. 24 p.
 Derecske-Nagy-Léta felé 8 ó. r. 35 p. és d. u. 4 ó. 17 p.
¹⁾ P-Ladánytól gyorsvonat.
²⁾ Közvetlen kocsik Miskolczon át Budapestre.

Budapestre érkezik:

a reggel 4 ó. induló személyvonat délelben 12 órakor.
 a reggel 8 ó. 40 p.-kor ind. gy. v. délután 1 ó. 50 p.
 a déli 12 ó. 36 p. sz. v. este 8 ó. 10 p.
 az este 10 ó. 31 p. reggel 5 ó. 45 p.

Budapestről-Debreczenbe indul:

a d. u. 3 ó. 47 p.-kor érk. személy v. reggel 9 ó. 40 p.
 az este 7 ó. 09 p. érk. Gyors-vonat d. u. 2 ó. 15 p.
 az éjjel 2 ó. 40 p. Személy-vonat este 7 ó. 05 p.
 Budapest-Nagyvárad felé sz. v. (Püspökádanynig) 9 ó. 15 p.
 Budapest-Nagyvárad felé gy. v. átszállással este
 a reggel 7 ó. 20 p.-kor érk. személyv. este 11 ó

Debreczenbe érkezik

Budapest-Nagyvárad felől délután 3 ó. 47 p.
 Budapest-Nagyvárad felől gyorsvonat este 7 ó. 09 p.
 Budapest-Nagyvárad felől reggel 2 ó. 40 p.
 N-Vára-P-Ladány reggel 5 ó. 12 p.
 M-Sziget-Szatmár felől reggel 7 ó. 40 p.
 Budapest-Nagyvárad felől délután 12 ó. 16 p.
 Budapest-Nagyvárad felől este 10 ó. 16 p.
 Csak Szatmárról este 6 ó. 58 p.
 Kassa-Miskolcz felől¹⁾ reggel 8 ó. 07 p.
 Kassa-S-A-Ujhely-Szerencs felől déli 12 ó. 21 p.
 Kassa-Miskolcz felől este 7 ó. 50 p.
 B-Sz-M-H-Böször. felől vásártérré reggel 8 ó. 09 p.
 Budapest-Nagyvárad felől máv-ra 8 ó. 17 p.
 Budapest-Nagyvárad felől vásártérré este 6 ó. 40 p.
 Budapest-Nagyvárad felől máv-ra este 6 ó. 49 p.
 F-Abony felől vásártérré délután 5 ó. 23 p.
 Budapest-Nagyvárad felől m. á. v.-hoz 5 ó. 32 p.
 Ohat-Köcs-Polgár vásártérré reggel 7 ó. 50 p.
 Budapest-Nagyvárad felől m. á. v.-hoz 8 ó. — p.
 Derecske-Nagy-Léta felől r. 7. ó. 25 p. d. u. 3 ó. 18 p.
¹⁾ Közvetlen kocsik Bprről Miskolczon át.

Nyilttér.

„Első leánykiházasítási egyesület m. sz.“

Leány és fiú biztosító intézet.

Legelőnyösebb és mérsékelt díjtételek gyermekek biztosítására

1000 koronától 20,000 koronáig.

Változatlanul megállapított havonkénti befizetési rendszer. Részesedés az intézet évi feleslegeiben.

Azonnali biztosítás a halálesetre.

Kötvénydíj, bélyegilleték vagy más mellékilletékek **nem** fizetendők.

Prospektus és felvilágosítással szolgál az intézet vezérképviselője:

BAUM MIKSA.

Vidéki megfizések pontosan eszközöltek.

Tessék mintát kérni

Szövet, Selyem,
Creton, Batist és Piquet
ujdonságokból

Boros Testvérek

női divat áruházban

Debreczen, Kossuth-u. 3.

Legolesőbb árak!

Vidéki rendelvények gyorsan elbírálódnak.

217.

Az „István gőzmalom“ társulat

GYÁRTMÁNYAINAK

ARJEGYZÉKE

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbe léptetett eladási fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

	100 kltó
A Asztali dara nagyszemű	14.—
B Szinte » aproszemű	13.40
C Királyliszt	13.—
1. Lángliszt kivonat	12.50
2. Elsőrendű zsemlye liszt	11.60
3. Zsemlye liszt	11.—
4. Elsőrendű kenyér liszt	10.60
5. Közép kenyér liszt	10.20
6. Kenyér liszt	9.80
7. Barua kenyér liszt	9.—
8. Takarmány liszt	5.80
11. Finom korpa zsákkal	3.80
11. „ „ zsák nélkül	3.60
12. Durva korpa zsákkal	3.80
12. „ „ zsák nélkül	3.60
Csirke buza zsák nélkül	3.—

A zsákok súlytartalma, teljsúly tiszta súlynak véve.

A. B. 0-6 számig 85 kilogramm.

7. és 8. szám 70

11. és 12. szám 50

Debreczen, 1896. május 10.

A magyar általános kőszénbánya-részvény-társulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 19.
a közeledő

CSEPLÉSI IDÉNYRE

különös figyelmébe ajánlja

a t. ez gazdálkodóknak, valamint gőzmalmosoknak, szeszgyárosoknak, tégla- és mészégetőknek és egyéb iparvállalatoknak **kazán** és **szobafűtéshez** kiválóan alkalmas

akna-, cséplési koczka és darabos szenet

királdi és sajószentpéteri bányáiból legjutányosabb aron, egész kocsirakományokban, minden állomásra szállítva.

Kizárólagos képviselő: **HEVESI és FODOR** cég Debreczen.

JÁRVÁNYMENTES HELY.

KLIMATICUS GYÓGYHELY ÉS HIDEG-VIZGYÓGYINTÉZET.

Remek, szép hegyes fekvéssel, kiránduló helyekkel és sétányokkal.

GYÓGYESZKÖZÖK:
Ivókúra, Stefánia forrás kitűnő alkalicusásványvize, továbbá vasas és szénsavas fürdője, hidegvizkúra, frissen fejt- és aludt-tej, massage és villanyos kúra.

Állandó fürdőorvos.

IDÉNY:
Májustól Októberig.

Gyógyjavallatok:
légesőhurut, különösen tüdőbántalmaknál, vérszegénység, sápkór, emésztőszerv bajoknál, szívdobogás, máj-, lép-, aranyér-, és női betegségeknel, görvéllykór, rheumánál.

Kitűnő ellátás és lakás.
Prospectussal és egyéb felvilágosítással szívesen szolgál

A FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

Gyógyszertár. **KÉT VENDÉGLŐ.**

SZOLYVA-HÁRSFALVA.

200 000 kg budapesti raktáron

POLDIKOHÓ

TÉGELYACZÉL-GYÁR.

Ajánlja: keménység, szívósság és minőség egyenletessége dolgában a legjobb stajer és angol gyártmányokat felülmúló

tégely aczélját

(szerszámaczell) mindennemű szerszámok és műszerekre.

Különlegességek: Legkeményebb esztergakések, marókorongok, mágnesek, dróthúzó vasak. Kész **vasuti-, hord- és tekercsrugó.** Kovácsolt **gépalaktrészek** bármely nagy-ágban **Mindennemű eres. aczélók. Kőfúróaczélok.**

Központi iroda: **BÉCS, I Krugerstrasse 18.**

Fiók-iroda: **Lipsc, Sheffield, Milano, Prága, Zürich és Moszkva.**

Iroda és dusan felszerelt raktár: **BUDAPEST, GYAR-UTCZA 20. sz.**

200 000 kg budapesti raktáron.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.